

Elhunyt Dr. Radnóczy László

1949-2020

Súlyos és szomorú veszteség érte a magyar állattenyésztést. Dr. Radnóczy László a hazai tenyésztés-szervezés kiemelkedő és széles körben elismert egyénisége 2020. április 29-én végleg eltávozott a kollégák és barátok köréből, egy küzdelmes és tisztességes szakmai életutat hagyva maga mögött.

Dr. Radnóczy László 1949. január 24-én, Lövön (Moson-Győr-Sopron megyében) született egy igyekvő és tehetséges polgári családban, ahol a „föld” szeretete és a nemzeti hagyományok tisztelete és ápolása a neveltetés természetes velejárója volt. Sopronban kitűnően érettségizett és egy év katonai szolgálat után, 1968-ban kezdte meg egyetemi tanulmányait a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Karán. Diplomáját 1973-ban, az állattenyésztési szakirányú államvizsgán jeles eredménnyel szerezte meg. Sertésenyésztési témában 1986-ban doktorált.

Az egyetem elvégzése után, rövid ideig a vadgazdálkodás területén dolgozott, majd 1977-től az országos hálózattal rendelkező ISV tartástechnológusaként részt vett az új és széleskörű nagyüzemi sertéstelepek tervezésében és létrehozásában. Az agrárminisztérium egykori országos intézményéhez, az állami (hatósági) feladatokat ellátó Országos Állattenyésztési és Takarmányozási Felügyelőség Központjába, ill. annak sertésenyésztési osztályára került áthelyezéssel, 1977-ben. Gyakorlatilag ebben az országos hatáskörű intézményben (székhelye: Bp. Keleti Károly u. 24), amely ugyan sok átszervezést és névváltozást élt meg, a magyar állattenyésztést szolgálva 22 évet töltött el, becsületes és kiemelkedő szakmai munkával. Előbb (1990-ben) a „Sertésenyésztési Osztály, majd egy későbbi átszervezést követően (2006-ban) a „Sertés- és Juhtenyésztési Osztály” vezetője lett. Egyben felelősségére bízták az őshonos és tradicionális fajták hatósági kezelését, a rendszerváltoztatást követő uniós elvárásoknak megfelelő nyilvántartási és szakmai rendszerének kidolgozását. Alapító tagja (1989), és 20 éven keresztül „végrehajtó titkára” ill. elnökségi tagja volt a „Dunamenti Országok Őshonos Egyesületének”, a DAGENE-nek (Danubian Countries Alliance for Conservation of Genes of Animal Species).

Jelentős szerepet vállalt 1990 után az Állattenyésztési Törvény (1993) előkészítésében, főként a fajtatizta sertésenyésztők egyesületének (FSE) és a mangalica sertésenyésztők egyesületének (MSE) megszervezésében, szakmai támogatásában. Komoly és kezdeményező munkát vállalt a modern populációgenetikai alapokon nyugvó, az ún. BLUP módszeren alapuló hazai sertés tenyészértékbecslési-rendszer és a számítógépre alapozott sertés törzskönyvezési-rendszer kifejlesztésében. Az informatikai rendszerek szolgálatba állítására a sertésenyésztésben hatalmas energiákat fektetett, többek között a kiváló egyetemi kapcsolatai is segítettek ebben. Elsősorban a Kaposvári Agráregyetemmel alakított ki rendkívül gyümölcsöző és eredményes hosszútávú együttműködéseket. Hittérítőként hirdette a sertésenyésztésben a mesterséges termékenyítés, a teljesítményvizsgálat és BLUP-tenyészértékbecslés együttes alkalmazásának előnyeit. Több évtizeden át a „sertés teljesítményvizsgálati kódex” bizottságnak lett elismert vezetője. Nívós szakkiadványoknak volt hosszú éveken át szerkesztője, szakírója.

Munkásságának kiemelkedő szakasza (1997-2005) volt, amikor az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet feladatkörében kidolgozásra és országos szintű bevezetésre került a „Tenyészet Információs Rendszer (TIR)”, továbbá a „sertés, a juh és kecske egységes

nyilvántartási és azonosítási rendszerek (ENAR-ok)” kialakítása. A nagy jelentőségű, uniós követelményeket maximálisan kielégítő projektfejlesztésekben mind a jó elméleti, mind az erős gyakorlati tapasztalatával nagyban hozzájárult ahhoz, hogy nemzetközi hírnévvel sikerült befejezni a teljeskörű nyilvántartási rendszerek bevezetését. A rendszerek mai napig, az akkor kidolgozott alapokon jól működnek. Az időszaknak további jelentős kihívása volt a szarvasmarha, sertés, juh „Vágott-test Minősítés” informatikai alapon működő rendszereinek kifejlesztése, amelyben ugyancsak jelentős szerepet kapott és vállalt.

Elsősorban a gyakorlati sertésenyésztés és nemesítés volt kedvelt szakmai élettere. A 80-as években sorra járta a tenyész-telepeket, törzstenyészeteket, ellenőrizte a tenyésztési programokat, rendkívüli „állatfelismerő” képességével eredményesen segítette a célpárosításokat, bírálta az utódokat, „éles szemmel” válogatta ki a tenyészkanokat. Nagy szívóssággal dolgozott a magyar nagyfehér és a magyar lapály fajták egységes teljesítményének és típusának kialakításán. Tapasztalatának jelentőségét felismerve, a hazai és nemzetközi kiállításokon küllemi bírálónak kérték fel, és nagy elismerés mellett bírált. Kedvenc bírálati helyszíne volt évekig a neves Hódmezővásárhelyi Állattenyésztési Kiállításnak sertés bírálati szekciója. A Magyar Fajtatiszta Sertést Tenyésztők Egyesülete (FSE) tenyésztési szakbizottságának felkért vezetője volt hosszú éveken át.

Egyik legnagyobb személyes szakmai eredménye, hogy 1980-as években sikerült állami génmegőrzési program keretében megmentenie az őshonos és kipusztulás szélére sodródott vörös mangalica fajtát, évekig tartó precíz, a kihalás közeli populációt feltáró és egyedszintű beavatkozásával, a különleges odafigyelésével. Ugyancsak munkásságának is volt köszönhető, hogy 2018-ban a Keletlő Tenyésztő Egyesület rekonstrukciós elképzelése, a „Turáni lófajta” tenyésztési programja kidolgozást és állami elismerést nyert. Nagy szeretettel volt Székelyföld iránt, igyekezett a „székely ló”, mint őshonos fajta állami elismertetését elérni.

Munkája során nem csak művelte, de oktatta is a sertésenyésztést. Ennek elismeréseként 2006-ban a DATE tiszteletbeli docense lett.

A hatósági tenyésztésirányítási feladatok átrendezésekor, 2010-ben a Vidékfejlesztési Minisztérium Mezőgazdasági Főosztályán folytatta munkáját, mint főosztályvezető-helyettes és egyben állattenyésztési osztályvezető, majd 2012-től már nyugdíjasként, közigazgatási főtanácsadó. A minisztériumi munkája során feladata volt az új állattenyésztési stratégiák tervezeteinek elkészítése, ezek közül is kiemelten a sertésenyésztési stratégiai intézkedések előkészítése. Részt vett (még) az EU állattenyésztési rendelete (2016/1012 EU rendelet) adaptálásában, ill. a kapcsolódó hazai alkalmazás rendeleteinek, az uniós jog által szabályozott és nem szabályozott állatfajták tenyésztésszervezési szabályainak kidolgozásában.

Munkáját 2014-ben a minisztérium Konkoly Thege Sándor-díjjal ismerte el. A magyar állattenyésztés érdekében végzett több évtizedes lelkiismeretes munkája elismeréseként 2017-ben a Magyar Állattenyésztők Szövetsége a „Magyar Állattenyésztésért Díjjal” jutalmazta, majd 2019. március 15-én Nagy István agrárminiszter tüntette ki az Életfa emléklakett bronz fokozatával. Az FSE (ezévből) az „Év Tenyésztője 2019” kitüntető díjjal jutalmazta munkásságát.

Szakmai életpályájának talán szimbolikus ívét adja, hogy abban, amiben hitt, a rendszerváltoztatás után ismét lehetőség van a **magyar állattenyésztés** magas színvonalon történő felemelésére, így lehetett egyik kidolgozója a sikeres 1993. évi állattenyésztési

törvénynek és lehetett előkészítője a 25 évvel későbbi, 2018. november 1-én hatályba lépő uniós állattenyésztési törvénynek, ill. rendeleteinek. Ez a negyed évszázad jelentős előrelépést hozott a hazai állattenyésztés gyakorlatában és minőségében. Dr. Radnóczy László rendkívüli adottságai, becsületes szorgalma és szakmai elhivatottsága nélkül ez a sikeres folyamat nem jöhetett volna létre. Jelen korunknak nagy szüksége volt/van a tiszta, nemzeti alapon történő szabad szakmai gondolkodásra, amire minden személyes érdek nélkül, kizárólag csak kivételes emberek, mint Dr. Radnóczy László képesek.

Búcsúzásképpen Váczi Mihály sorai jutnak eszembe, amikor kiváló kollégánktól és barátunktól fájdalmasan, de el kell köszönnünk:

Elcsitult a szív, mely értünk dobogott,
Pihen a kéz, mely értünk dolgozott.
Számunkra Te sosem leszel halott,
Örökké élni fogsz, mint a csillagok.

Budapest, 2020. május

Dr. Zsilinszky László